

УДК 796.01

СЕДИМЕНТАЦІЯ СМИСЛІВ У ФІЛОСОФСЬКО-СВІТОГЛЯДНОМУ ДИСКУРСІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО НАУКОЗНАВСТВА

Ібрагімов М.М., Національний університет
фізичного виховання і спорту України, м. Київ

В статті мова йде про історичні традиції формування «філософії спорту» і показано сучасні проблеми її становлення в гуманітарному циклі фізкультурно-спортивної науки. При цьому звертається увага на два підходи у визначенні її теоретичної і практичної доцільності. Розвивається теза про те, що кожна епоха змінює соціально-філософську парадигму розвитку фізичного виховання і спорту, а нинішній етап глобалізованих інформаційних технологій приносить нові смисложиттєві гуманістичні цінності.

Ключові слова: «філософія спорту», фізична культура, спорт, гуманізм, гуманітарний, наукознавство.

Постановка проблеми передусім передбачає уточнення термінологічного інструментарію її виразу. В міру накопичення емпіричних і теоретичних знань кожна наука періодично переглядає зміст висхідних понять, оскільки процес інтелектуальної інтеграції призводить до взаємного запозичення словниково-понятійного апарату, що з часом порушує їх первинне смислове значення. Седиментація (від лат. *sedimentum* - осідання) як термін природничих наук останнім часом став широко використовуватись у гуманітарному циклі в зв'язку з формуванням міждисциплінарних галузей, в тому числі й філософії [5, 27-42].

Принагідно зазначимо, що словосполучення «фізкультурно-спортивне наукознавство» та «філософсько-гуманітарний напрямок» ще не достатньо поширені в науковому обігу, позаяк вони знаходяться на стадії формування різнопрофільних напрямків класичної науки. Сучасна фізкультурно-спортивна наука, постає у вигляді трьох взаємопов'язаних напрямків: 1) медико-біологічного, фізико-математичного, механіко-фізіологічного, біомеханічного, які вивчають спортсменів і їх спортивну діяльність з точки зору навантажень на природний організм людини під час змагань і підготовки до них з метою використання потенціальних його фізичних властивостей і здібностей; 2) спеціально-прикладні науки, які вивчають

загальні проблеми рухової активності людини, широкий загал оздоровчих тілесних вправ: від навчання дошкільнят, учнівської і студентської молоді до ЛФК, реабілітації, рекреації і до сучасного фітнесу. В цілому цей напрямок носить назву «теорія і методика фізичного виховання», який виділився із загального педагогічного процесу та «теорії спорту», яка ґрунтує методики спеціальної фізичної підготовки окремих видів спорту; 3) гуманітарний або суспільствознавчий напрямок, який складають історія, соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент тощо. Вони, здебільшого за термінологією фахівців, виконують роль «забезпечення» або «супроводу» фізкультурно-спортивної діяльності і допомагають учителям «фізкультури» і спортивним тренерам у вдосконаленні їх педагогічної і професійної майстерності.

За методами і формами пізнання перший напрямок можна віднести до *емпірично-натуралістичного* рівня пізнання, другий – до *теоретично-систематизованого* і звернутого до практики у вигляді рекомендацій, що складає серцевину фізкультурно-спортивної науки, бо в ньому концентруються всі інші галузі знань, а третій – до *філософсько-узагальнюючого* рівня. Зазвичай, про наукову галузь фізичного виховання і спорту говориться через сполучники «в», «про», «і», чим її присутність сором'язливо виноситься за межі власного об'єкту пізнання. Наразі ситуація змінилась і вже можна сміливо констатувати, що на пострадянському наукознавчому просторі сформувалася потужна достатньо систематизована і математизована фізкультурно-спортивна галузь знань, що має власний предмет і методи дослідження і спрямована на розвиток кращих фізично-тілесних властивостей людини, їх вдосконалення, збереження здоров'я і відтворення натурально-природничої основи для духовного збагачення.

Про зрілість означеної наукової галузі свідчить розвиток (хоч і дещо млявий) гуманітарного напрямку, який представлений на сьогодні в соціології, історії, психології і менеджменті спорту. Актуалізується етична та естетична, політологічна, теологічна і футурологічна, а в цілому –

гуманістично-культурологічна проблематика. Для завершення її самостійності як галузі знання не вистачає «філософії спорту», яка б розглядала весь фізкультурно-спортивний рух з його основними і допоміжними фігурантами з точки зору граничних основ буття – співвідношення *сутнісного та належного*. В даному випадку необхідно з'ясувати термінологічний статус філософії в переліку гуманітарних знань, який фахівцями прикладних галузей знань ще не достатньо затребуваний.

В Україні на сьогодні склалася парадоксальна ситуація, коли у спеціалізованих вишах фізкультурно-спортивного напрямку філософсько-гуманітарний комплекс дисциплін вивчається поверхово, хоча й складає третину університетської підготовки фахівців. Вважається, що філософія не сприяє покращенню спортивно-тренувального процесу, перемогам у змаганнях, підготовці чемпіонів і фізичному вихованню в цілому. Такий утилітарний підхід ігнорує світоглядну позицію спортсменів, їх моральну орієнтацію і нівелює цінність фізичного виховання. На сьогодні в теорії фізичного виховання і спорту накопичилось достатньо не вирішених теоретико-методологічних проблем і без залучення для їх розв'язання філософсько-гуманітарних наук ця міждисциплінарна галузь знань, блукатиме манівцями.

Основною тенденцією розвитку наукознавства ХХІ ст. є надзвичайна актуалізація проблеми взаємостосунків **природничо-наукового** та **соціогуманітарного** знання. У нещодавно підготовленому колективом філософів України навчальному посібнику «Теоретичні проблеми сучасної етики» зазначається: «Загальноприйнятним у наші дні в західному світі є ототожнення знання з науковим знанням, і тоді питання про те, що є знання, редукується до питання, що є науковим у науці. Означена класична парадигма позитивізму побутує до сьогодні. Домінування логіки та віри в об'єктивність знання призводить до відмови розгляду метафізичних проблем, зневажливого відношенню до внутрішнього досвіду людини. Для подолання

цієї небезпечної тенденції в сучасному науковому пізнанні формується нагальна потреба в соціокультурному контексті». [10, с. 85].

З цього приводу необхідно дещо актуалізувати широковживані гуманітарні поняття, які в наслідок їх популярності «седиментують» у пам'яті тих, хто їх вживає як марнослів'я, що не має практичного смислу. А тому нагадаємо, що терміни «гуманізм» (лат. *humanus* – людський) і «гуманітарний» (лат. *humanitas* – людяний, освічений) – споріднені, але кожен з них в сучасній мові акцентує особливості прояву ставлення людини до навколишньої і власної природи. Гуманітарна, на відміну від природничої (грец. *physis* – природа) і технічної (грец. *techne* – майстерність, мистецтво) галузь знань складає ціннісну систему культури, в якій завжди протидіють дві тенденції: творчо-будівна, прогресивна, гуманістична, що спрямована на ствердження людини у світі, і руйнівна, дегуманістична, регресивна, що постійно виявляє тваринно-агресивне в людині. Якщо розглядати фізичну культуру з точки зору цілісного культурологічного утворення, то в ній необхідно умовно розрізнити «тілесне навчання» і «фізичне виховання», які, як правило, органічно поєднані в соціально-педагогічному чи навчальному процесі. В даному контексті вирізняється проблема навчання і виховання, її цілеспрямованість і те, на якому соціально – культурному ґрунті, тобто в якій духовній ойкумені відбувається тілесне навчання і фізичне виховання, яка їх культурологічна цінність.

Термін «тілесне навчання» культивувався у педагогічній культурі різних народів до початку ХХ ст., але зазнав численних смислових видозмінень. Термін «фізичне виховання» вперше ввів в систему педагогіки М. Новіков в кінці ХІХ ст., воно відповідало витокам Ведичної культури, своєрідними нащадками якої були православні народи Російської імперії, до складу якої входили і українські землі. Тілесна спритність яскраво демонструвала духовну енергетику людини як частини всесвітнього космічного устрою, а тому процес становлення людини як *homo sapiens* відбувається завдяки *homo ludens* («людини, що грається»). Фізичне

виховання в контексті виявлення сутнісних рис людини (антропогенезу) розкривало її *душетілесність* у майстерній витівці богів чи *тілодушевність* у забаганках мудрої природи. А тому тілесна вправність, як устремління людини до досконалості у філософському оздобленні виглядала як *самотворчість*, відновлення порушеної розумом гармонії людини із світом та самою собою. Тілесне навчання у педагогічній практиці здобуває статус фізичного виховання, через яке у людини виявляється здатність до самоствердження, укорінення у свідомості власної самобутності як найвеличнішого здобутку всесвіту.

Отже, фізичне виховання розкриває рівень культури тілесного навчання, бо фізкультурно-спортивна рухова активність не може бути не цілеспрямованою, а тілесна майстерність в соціокультурному контексті виступає вже як фізично вихована властивість «застосування» свого тіла для вирішення певних соціально-практичних завдань. Інакше кажучи, спритність у тілесних навичках володіти головою чи руками залежить від фізичного *виховання*: куди спрямує людина свою голову і руки – пробивати стіну, займатись мордобоем чи майстерно послати головою м'яч у ворота, а руками засвідчити трудолюбство тілесно сильної істоти. Наполягаємо на думці, що фізична культура і спорт як її еталонний вид є соціокультурним феноменом і несе на собі весь тягар збитків і прогресивних звершень історичного становлення людського в людині. А тому гуманітарна складова фізкультурно-спортивного наукознавства може означати як гуманістичний, так і дегуманістичний його зміст. В наш час серед фахівців спостерігаються розбіжності щодо тлумачення фізкультурно-спортивних досягнень у вигляді «перемоги за будь-яку ціну», «Fair play», змісту понять «спортивна злість». Все частіше лунають закиди в бік спорту щодо егоїстичних намірів спортсменів під час їх виступів на змаганнях («агон») та культивуванні в спорті егоцентричної психології переваги однієї людини над іншою («арете»), що в цілому призводить до зниження суспільної її значущості.

Вважається, що гуманітарний напрямок фізкультурно-спортивної діяльності виконує роль «забезпечення», або його «супроводу» і лише допомагає вчителям «фізкультури» і спортивним тренерам у вдосконаленні їх педагогічної та професійної майстерності. Але в такому дискурсі знецінюється онтологічна, тобто першопочаткова (агональна) сутність спорту, соціально-культурологічне його забарвлення. Залучення «філософії спорту» до галузей гуманітарного дискурсу, підкреслює специфічну сферу філософської рефлексії, а саме: самоусвідомлення індивідом своїх можливостей вибіркового ставлення до цінностей, що пропонує діюча в суспільстві пізнавально-освітня система. А тому варто було б за західноєвропейським зразком говорити про «філософсько-природничий» (онтологія спорту) та «філософсько-гуманітарний» (філософія спорту) напрямки в фізкультурно-спортивному наукознавстві. Позитивним в цьому плані є те, що в докторських і кандидатських дослідженнях, в публікаціях, де висвітлюється досвід спортивних тренерів та вчителів фізичного виховання, все частіше розглядаються філософські проблеми спорту. Так, Дутчак М.В. в монографії «Спорт для всіх в Україні: теорія та практика» серед актуальних проблем розглядає «загальну концепцію гуманізації процесу залучення до рухової активності всіх вікових груп» і підкреслює, що «спорт вищих досягнень виступає як одна з важливих специфічних форм самореалізації і самоствердження особистості» [3, с.94], а дослідник Саїнчук М.М. висвітлює фізичне виховання старшокласників в філософсько-аксіологічному вимірі [9, с. 105-107].

Отже, фізкультурно-спортивна реальність надає широкі можливості для реалізації філософсько-гуманітарних пошуків у дослідженні її основних тенденцій. Але на заваді більш активної «гуманітаризації» знань стоять дві проблеми: історичні традиції та понятійно-термінологічний їх вираз на кожному етапі розвитку науки. В загальному фізкультурного-спортивного наукознавстві існують два основні підходи щодо визначенні місця і ролі «філософії спорту» в його системі. Перший відстоює попередні позиції про

те, що філософія спорту вже існує у вигляді діалектико-матеріалістичної методології і потреби в створенні сучасної парадигми спорту не існує. Друга позиція розглядає можливість і необхідність нової «філософії спорту», яка б відповідала реаліям інформаційно-технологічного етапу у розвитку новітнього культурно-цивілізаційного процесу і сприяла б переосмисленню в ньому ролі фізичного виховання і спорту.

Як не дивно, але кожен з таких підходів має «раціональне зерно», оскільки відображає, з одного боку, *історичну традицію* розвитку фізкультурно-спортивної науки, а з іншого – постійну *зміну предмету* філософії в процесі історичного розвитку. Американський історик Вільям Морган пише: «намагання відповісти на питання про визначення того, що ж таке філософія спорту, майже завжди виявлялись такими ж безуспішними, як і намагання дати визначення власне філософії» [8, 150]. Філософія як і фізкультурно-спортивна наука пройшла різні етапи свого становлення, але їх предметне поле завжди зосереджувалось на вивченні сутнісних рис людини: фізкультура і спорт – з точки зору вдосконалення її тілесності, а філософія – духовності, а разом вони опікуються збереженням вільної, творчої особистості. Їх об'єднують теоретичні витоки, а саме: вчення Платона, який весь світ позначив у трьох вимірах – «сома» (тіло), «сема» (душа) та «ейдос» (ідея). Смысл антропології Платона зводиться до того, що тіло і душа неминуче пронизує потустороннє (трансцендентне) буття ідей, яке не збігається з аналогами їх земного існування. Тіло є хворобою душі і лише за допомогою філософії можна «очиститися» від ознак тілесності і повністю зануритися в царство ідей, де панує Істина. З того часу філософія і фізкультурно-спортивна наука розійшлися по різних оселях, хоча і не обходяться без взаємних «послуг», дорікань, особливо в питаннях гуманістичної культурологічної цінності спорту.

Якщо оминати перипетії, яких зазнали душа і тіло в подальшому раціоналістичному (Р.Декарт, І.Кант, Г.Гегель) та ірраціоналістичному (А.Шопенгауер, Ф.Ніцше, З.Фройд) тлумаченні, то фундатори вітчизняної

фізкультурно-спортивної науки (Л.П.Матвеев, В.М.Видрін, В.К.Бальсевич, В.М.Платонов, В.В.Петровський, Н.І.Пономарьов, В.І.Столяров та ін.) пропонували діалектико - матеріалістичну методологічну основу нової для тогочасної (радянські часи) галузі знань. Л.П.Матвеев (2010 рік) стверджував: «В ряду *філософсько-методологічних передумов* наукового пізнання найбільші можливості для його вірної загальної орієнтації надає діалектико-матеріалістична методологія» [7, с. 70]. Але сучасні дослідники дорікають марксистській філософії у її «заідеологізованості, політизованості», від якої «потерпає як теорія, так і практика фізичного виховання, оскільки за таких умов задаються жорсткі рамки для мислення науковців і практиків, що спричиняє його односторонність, обмеженість, догматичність, відсутність права на нестандартні для певної історичної, політичної і духовної системи ідей» [2, с. 24].

Звичайно, можна було б з легкістю відкинути діалектико-матеріалістичний спосіб мислення і перейти до плюралізму, постмодерну і таке інше, як би так швидко змінювалися стереотипи. Раціоналізм завжди спирався на вибудований логікою алгоритм знання, що згодом оформлявся у традицію, зміна якої протестно-болісно сприймалась вченими. У таких випадках необхідний був певний історичний час для обдумовування, чим і займалася філософія. Зухвала цивілізація завжди намагається знехтувати досягнутими здобутками, забуваючи при цьому, що, за словами К.Маркса, «кожне наступне покоління стоїть на плечах попередників». Сучасна західноєвропейська та англо-американська філософія, заграючи з модною на інтелектуальні хитрощі комп'ютеризацією, стала на шлях заперечення історичної культурологічної традиції і оголосила себе «емансипатором свідомості цивілізації від ідеалів-ідолів минулої епохи» [6, 628]. В наші часи «плюралізму» важко визначити значущість для суспільного розвитку тієї чи іншої теорії, але у будь-якому випадку життєдіяльність людини носить *цілеспрямований характер*, а тому і фізкультурно-спортивна діяльність має розвиватися під впливом певних культурологічних орієнтирів.

Змінюється епоха і відповідно – філософія як теоретична основа її ідеалів. При цьому наповнюється новим змістом соціально-філософська парадигма фізичного виховання і спорту. А тому не слід огульно, «alimine» відкидати методологію діалектичного матеріалізму і пов'язану з нею «теорію соціального пізнання» під виглядом новаторства і мінливого політичного сьогодення. Але також не можна залишатися з тими, хто, за словами засновника новітньої (в 60-ті роки ХХ ст.) Київської філософської школи П.В.Копніна, «лежить, а не стоїть на позиціях марксизму», адже К.Маркс наголошував на творчому характері його вчення, яке постійно має наповнюватися новим змістом.

Зазначимо, що сьогодні назріли теоретичні і практичні передумови для формування нової «філософії спорту», методологічною основою якої було б поєднання здобутків діалектико-матеріалістичної, екзистенціалістсько-феноменологічної філософських шкіл. Це б відповідало сучасній епосі *глобалізованих інформаційних технологій*, де людина розглядається вже не як суб'єкт, творець і не як «гвинтик» історичного процесу (соціоцентрична філософія марксизму), а – істота, яка «переживає» історію, страждає в ній (С.К'єркегор), занурена в певний життєвий світ (Г.Гуссерль), в якому є місце і розумові і почуттям. Тому і тіло людини «феноменологічне», тобто знаходиться в певному просторово-часовому сприйнятті світу (М.Понті). На думку Ж.-П.Сартра, висловлену в роботі «Буття і Ніщо», третій онтологічний вимір тіла припадає на соціальне середовище, де воно сприймається як «буття-для-себе» і «тіло-для-Іншого», що найбільш виразно проявляється у *«спортивному тілі як центральній категорії сучасної «філософії спорту»* [4, с. 101-108].

Для сучасного фізичного виховання і вирішення тих проблем, які перед ним постали, необхідне не лише навчання окремим тілесним вправам, а вивчення того соціального контексту, в якому вони здійснюються. Той, хто навчає і ті, кого навчають, мають усвідомлювати суспільну потребу в їх діяльності як для себе, так і для інших. Освітній процес означає осяяний

світом розуму, а тому і називається «освітнянський процес», який в російській мові йменується як «образование», тобто процес формування образу світу, уяви про нього, а значить і визначення на цій підставі життєвих намірів, того, що називається ціннісними орієнтирами. Фізична виховна освіта спрямовується на ствердження «посюсторонності», а не «потусторонності» буття людини, в якому здорове, сильне і красиве тіло приносить насолоду і радість життя. Сенс життя знаходиться в самому житті, а не за його межами, яким би важким воно не здавалось. Долати перешкоди на його шляху може лише тілесно і морально сильна людина. В цьому полягає зміст життя як свободи вибору, що надається з народження людині Творцем: вибудувати чи знівечити його (Августин Блаженний).

Комп'ютерні технології, якими б не були корисними в навчальному процесі, чого практично не можна заперечити, впливають на зомбування свідомості студентів через тестування, заучування «готової продукції» пізнавального процесу і слабо розвивають індивідуальні пошукові здібності. Інтерес виникає не до встановлення істини, хоча і особистісно-суб'єктивно зрозумілої, а до швидкого «зняття інформації», як орієнтира в тому, що було і має бути, замість її «переробки» через життєвий досвід і вироблення власної позиції. «Комп'ютерні знання» агресивно діють на інтелектуально-креативну напругу мозку. В свідомості відбувається дифузія цілісності тілесного і духовного начал, а світ постає не у реальній, а у віртуальній дійсності, що в цілому знижує фізичну і соціальну активність молоді. За словами сучасного французького філософа Ж.Бодріяра, відбувається «передозування інформації» і людина стає розгубленою в шаленому її потоці [1]. За тенетами віртуальних символів в реальність виходять найбільш брудні ідеї «кібердиліків» (Тімоті Лірі) про божевільну насолоду потойбічного світу, який бачиться у наркотичному сп'янінні. Подібна ідеологія формує манкуртів з пригніченою свідомістю, якими легко маніпулювати. Замість занять реальними фізичними вправами, які вимагають зусиль, певної організації, порядку, розповсюджується ігроманія, яка не знімає, а підвищує

стресогенність психіки. Тому не дивно, що незважаючи на гарячкові пошуки нових технологій оздоровлення і залучення підростаючого покоління до спортивних ігор, все відчутнішими стають сентенції про «відмирання спорту» і наступаючу еру «кіберспорту», про філософію – як «мертву культуру». Існують різні думки вчених, щодо наслідків кібернетизації і комп'ютеризації для людини як біологічного виду, але зрозуміло одне: оскільки призупинити науково-технічний прогрес не можливо, залишається можливість змінити ставлення людини до нього. В такому контексті «філософія спорту» має концептуально окреслити розвиток його в культурно-історичному, соціально-педагогічному і навчально-виховному аспекті. Спорт і фізичне виховання не можуть бути заручниками часу, а здобутки цивілізації вони мають використовувати в цілях гуманізації людських стосунків і протистояти новоявленому інтернетівському «метасатанізму», ідеолог якого Фріц Морган закликає, що для істинного його представника «немає ні принципів, ні совісті, ні навіть цілей в житті» [11].

Новітній «філософії спорту» вкрай необхідно розвивати культ тілесності, примусити людей в часи економічного відчаю все-таки полюбити своє тіло, яке приносить їм радість і насолоду в житті. Душа має подбати про свою земну основу, щоб, як писав Демокрит, тіло не подало на неї в божий суд за ті гріховні вождеління, на які вона примушувала його йти. За «зручності цивілізації» (Л.Сем) і підступний комфорт, який вона несе, розплачується тілесність втратою здоров'я, відтак і життям. Щоб цьому запобігти необхідно посилити у вихованні філософсько-гуманітарну складову, що інколи розглядається з позицій недосяжного всебічного і гармонійного розвитку особи по типу «і швець, і жнець, і на дуді грець» (Г.С.Сковорода). Час «універсалізму» давно пройшов, а духовно розвинена людина – це така, в якій душа за кимось чи за чимось болить. Це совіслива особа, що вміє співчувати в разі життєвих поразок і співрадіти успіху ближнього. Фізкультурно-спортивна діяльність має цьому навчати на життєвих, а не віртуальних прикладах, хоча в реальній дійсності добродійні

наміри часто супроводжує зло. Побороти його можна лише спільними зусиллями гуманістично налаштованої громади. *Таким чином*, черговий раз, філософію і спорт спіткала одна доля – вони історично мусять об'єднувати свої тілесні та інтелектуальні зусилля для подолання кризової ситуації, що загрожує в подальшому виживанню людства і тут, як зазначав, філософ-стоїк, римський імператор Марк Аврелій, що в світі не має таких перешкод, яких людина не могла б здолати.

Література

1. Архангельская Н. Меланхолический Ницше. Интервью с Ж. Бодриаром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bgdrg.narod.ru/bodriar.htm>.
2. Власюк Галина. До питання про діалектику духовного і матеріального у фізичному вихованні / Галина Власюк, Любов Терешко // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: Зб. наук. праць Волинського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, 2008. – Т.1. – 267 с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія і практика / М.В. Дутчак. – К.: Олімп. л-ра, 2009. – 280 с.
4. Ібрагімов М. Епістемологія спорту і фізичного виховання в антропософському вимірі / Михайло Ібрагімов // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 1. – С. 101-109.
5. Іванова-Георгієвська Н. Седиментація смислів у культурі та відповідальність пам'яті / Неллі Іванова-Георгієвська // Філософська думка. – 2009. – № 1. – С. 27-42.
6. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; за ред. В.І. Ярошовця. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 774 с.
7. Матвеев Л.П. Общая теория спорта и ее прикладные аспекты : Учебник для вузов физической культуры / Л.П. Матвеев. – 5-е изд., испр. и доп. – М.: Советский спорт, 2010. – 340 с.
8. Морган У. Философия спорта. Исторический и концептуальный обзор и оценка ее будущего / Уильям Морган // Логос. – 2006. – № 3 (54). – С. 148-156.
9. Саїнчук М. Феномен фізичної культури в аксіологічному дискурсі / Микола Саїнчук // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 4. – С. 105-108.
10. Теоретичні проблеми сучасної етики : навч. посіб. / під ред. проф. П.А. Кравченка. – Полтава: Полтавський літератор, 2012. – 232 с.
11. Фриц Моисеевич Морген : живой журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fritzmorgen.livejournal.com/>

**Седиментация смыслов в философско-мировоззренческом
дискурсе физкультурно-спортивного науковедения
Ибрагимов М.М.**

В статье речь идет об исторических традициях формирования «философии спорта» и показаны современные проблемы ее становления в гуманитарном цикле физкультурно-спортивной науки. При этом обращается внимание на два подхода в определении ее теоретической и практической целесообразности. Развивается тезис о том что каждая эпоха меняет социально-философскую парадигму развития физического воспитания и спорта, а нынешний этап глобализированных информационных технологий приносит новые смысложизненные гуманистические ценности.

Ключевые слова: «философия спорта», физическая культура, спорт, гуманизм, гуманитарный, науковедение.

**Sedimentation senses in philosophical and ideological discourse sports science
of science**

Ibragimov M.

In an article talking about the historical tradition of forming the "philosophy of sports" and shows the current problems of its formation in human cycle of sports science. It looks at two approaches to identify its theoretical and practical expediency. It develops the thesis that each era is changing the paradigm of social and philosophical development of physical education and sport, and the current phase of globalized information technology brings new smyslozhyttyevi humanistic values.

Key words: "Philosophy of Sport ", physical culture, sports, humanism, Humanities, Science of science.